

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Yaratıcı Öğretmen ve Yaratıcı Okul Kavramlarına İlişkin Okul Müdürlerinin Metaforik Algıları

Mevsim Zengin

DOI:10.29299/kefad.2019.20.03.006

Makale Bilgileri

Yükleme:10/12/2018 Düzeltme:09/06/2019 Kabul: 15/09/2019

Özet

Bu araştırma okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarına ilişkin metaforik algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya Van ilinde, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla belirlenmiş 33 okul müdürü katılmıştır. Nitel araştırma ile desenlenen bu çalışmada olgu bilim deseni uygulanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin “İşleyerek şekillendiren, bilgi, yenilikçi, rehber, araştırmacı” olmak üzere 5 kategoride toplam 33 metafor oluşturdukları belirlenmiştir. Bu kategorilere bakıldığında okul müdürlerinin yaratıcı öğretmenlerin özelliklerinin öncelikli olarak öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarma ve şekillendirme olduğunu düşündükleri görülmektedir. Yaratıcı okul kavramına ilişkin ise “Bireysel farklılıklar, bütüncül gelişim, bilimsel, hayatın bilgisi, eğlendirici” olmak üzere 5 kategoride toplam 33 metafor oluşturulmuştur. Okul müdürleri öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurularak zihinsel, bedensel ve ruhsal olarak bütüncül gelişimlerine olanağın sunulduğu; bilimin ve hayatın bilgisinin eğlenceli hale getirerek öğrencilere aktarıldığı okulların yaratıcı okulların özellikleri olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmada ayrıca yaratıcı öğretmen kavramında “mimar”, yaratıcı okul kavramında ise “elbise dükkânı” metaforlarının çok kullanılan metaforlar olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı öğretmen, Yaratıcı okul, Metafor, Yaratıcılık

Giriş

Hızlı teknolojik değişim, yeni üretim teknikleri ve küresel rekabet yaratıcılık ve yenilikçiliğe büyük önem kazandırmıştır. Azzam (2009) yaratıcılık ve eleştirel düşünmenin, 21. yüzyılın temel becerileri olduğunu belirtmiştir. Memduhoğlu, Uçar ve Uçar (2017) ise bilgi teknolojileri kullanımının yaygınlaşmasının hemen her alanda yaşanan yoğun rekabetin, toplumsal ve ekonomik beklentilerdeki artışın, örgütsel faaliyetlerde yeni, özgün ve farklı çalışmaların öneminin artmasına neden olduğu; bu durumun da örgütlerin fark yaratma kabiliyetine odaklanarak yaratıcılık kapasitelerini geliştirmelerini zorunlu kıldığını belirtmişlerdir.

Tüm yenilikler yaratıcı fikirlerle başlar. Yeni programların, yeni ürün tanıtımlarının veya yeni hizmetlerin başarılı bir şekilde uygulanması, iyi bir fikre sahip bir kişiye veya takıma bağlıdır (Amabile, Conti, Coon, Lazenby & Herron, 1996). Yaratıcılık, dünyanın ilerleme kaydetmesini, bilgi ve kültür edinmesini ve daha karmaşık etkinliklerin gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Yaratıcılık sanat, bilim, teknoloji, iş gibi farklı alanlara uygulanabilen bir meta yetkinliktir. Ayrıca iletişim kurma veya öğrenme yeteneği gibi yaratıcı bir düşünce oluşturma yeteneğidir (Cinque, 2010). Yaratıcılığın özü bilimden sanata, eğitime, işletmeye, günlük hayata kadar her türlü insan aktivitesinde uygun fikirlerin üretilmesidir. Yaratıcılık, bu yeni ve uygun fikirlerin başarılı bir şekilde uygulanması olan inovasyondaki ilk adımdır. İnovasyon, uzun vadeli kurumsal başarı için kesinlikle çok önemlidir. Yaratıcı düşünme, bir dereceye kadar bağımsızlık, öz disiplin, risk almaya yönelme, belirsizlik toleransı, hayal kırıklığı karşısında sebat ve sosyal onay için göreceli bir kaygı eksikliği ile ilgili kişilik özelliklerine bağlıdır. Ancak, yaratıcılık becerileri bilişsel esnekliği ve entelektüel bağımsızlığı geliştirmek için tekniklerin öğrenilmesi ve uygulanmasıyla artırılabilir (Amabile, 1997). Saliceti (2015) yaratıcı düşüncenin bilinenin ötesine geçen, hareket eden bir öğreti olduğunu belirtmiş olup; a) sonuçlardan süreçlere b) problem çözümlerinden problemleri tanımlama ve keşfetmeye c) tanımlardan/anımlardan anlam ufku arayışına d) hazır bilgi odaklı içeriklerden, gelişimsel ve eğitim psikolojisi ile bağlamsallaştırılmış bilgiye e) teorileri bilmekten/uygulamaktan iyi sebeplerin mantığı (retorik) ile karakterize edilen iletişimsel bağlamda hipotez ve teoriler yapmaya f) araçsal bir dil fikrinden, yaratıcı ve üretici güçlerin daha dikkatli bir vizyonuna ve düşünce/dil arasındaki karmaşıklığın farkındalığına g) öğretme ve öğrenme arasındaki sıralı bir rasgelelik fikrinden, karşılıklı ilişkilerin öğrenilmesine ve öğretilmesine yönelik sistematik bir vizyona geçiştir.

Yaratıcılık, köklü bir tutkudan gelir ve farklı davranmaya, farklı düşünmeye, bir şeyler denemeye, hata yapmaya ve inovasyonun potansiyelini ve olasılığını hem mikro hem de makro düzeyde görmeye duyulan istekliliktir. Yaratıcı olmak ayrıca risk alma kabiliyeti anlamına gelir ve bazı durumlarda normal veya kabul görmüş referans çerçevelerinin dışında durmayı gerektirir. Yaratıcı insanlar sınırları zorlar; yeni görme, yorumlama, anlama ve sorgulama yöntemleri ararlar

(Harris, 2009). Stenberg ve Lubart (1996) yaratıcılığı yeni ve yararlı işler üretme kabiliyeti; Azzam (2009) değeri olan özgün fikirlere sahip olma süreci; Torrance (1988) ise zorlukları algılama, problemler, bilgilerdeki boşluklar, eksik unsurlar, bir şeylerin ortaya çıkması, tahminler yapma ve bunlar hakkında hipotez oluşturma süreci olarak ortaya çıkan bir süreç olarak tanımlamaktadır. Ayrıca evde, işte ve oyunda problem çözmeyi kolaylaştırma olarak nitelendirmektedir. Rogers (1972) ise yaratıcılığa ilişkin resim çizme, bir senfoni oluşturma, bilimsel bir teori geliştirme veya yeni insan ilişki biçimleri keşfetme gibi örnekler vermiştir.

Yaratıcı düşünme, insanların mevcut fikirleri yeni kombinasyonlarda bir araya getirme kapasitelerine, problemlere ve çözümlere nasıl yaklaştığını gösterir. Bu becerinin kendisi kişiliğin yanı sıra bir insanın nasıl düşündüğü ve çalıştığı konusunda da oldukça önemlidir (Amabile, 1998). Yaratıcı bir süreç, yeni bir fikrin parlamasıyla veya bir önsezi ile ya da bir sorunla başa çıkmaya çalışırken başlayabilir; süreçte yeni fikirler edinebilir. Tek bir olay değil, süreçtir ve gerçek yaratıcı süreçler eleştirel düşünmenin yanı sıra yaratıcı görüşler ve yeni fikirler içermektedir (Azzam, 2009). Günümüz yaratıcı toplumunda başarılı olmak için öğrencilerin yaratıcı düşünmeyi, sistematik olarak planlamayı, eleştirel analiz etmeyi, işbirlikçi çalışmayı, net bir şekilde iletişim kurmayı, yinelemeli tasarım yapmayı ve sürekli öğrenmeyi öğrenmesi gerekmektedir (Resnick, 2007). Yapılan tüm tanımlar dikkatlice incelendiğinde yaratıcılığın temelde bireylerin fikir üretme çabaları, bir ürünün ortaya çıkışındaki süreçler ve sorun çözmeye yönelik uğraşlar olduğu görülmektedir. Bu süreçte biline, ezberlenene, tekrara, alışılmış olana ve sınırlara yer yoktur (Balay, 2010). Eğitimde yaratıcılık, kalıplardan kurtulmayı, mevcudu ve yaygın olanı sorgulamayı, farklı olmaktan korkmamayı, yeni ilişkiler geliştirmeyi, farklı bakış açıları sunmayı, betimleme yolları sezmeyi ve yeni denemeler yapmayı içermektedir (Memduhoğlu, Uçar ve Uçar, 2019). Yaratıcılık eğitimi bağlamında öğretmenler değişimin aracıdır. Bağımsız öğrenmeyi kolaylaştırmaları, eleştirel ve yaratıcı düşünme için teşvik edici ortamlar kurmaları ve yaratıcılığı teşvik edici davranış rolleri göstermeleri beklenmektedir (Crompton, 1997).

Yaratıcılık dünyayı ve kendimizi değiştirme eylemidir. Birlikte çalışan insanların bireysel veya grup olarak yeni, sıra dışı ve uygun fikirler üretmeleridir. Yeni fikirlerle hizmetlere veya iş yapma süreçlerine kapı açmaktadır; sadece yeni kavram ve yaklaşımların özümsemesini değil aynı zamanda bunların geliştirilmesini sağlamak için sistemli çaba göstermektir (Balay, 2010). Yaratıcılık, pedagojik araştırmanın önemli bir unsurudur. Yaratıcı öğretmenler kendilerini sınıfta model olarak sunarken kişilikleri, değerleri ve tutumları önem taşımaktadır. Güven, sıcaklık, empati, coşku ve açıklık gibi kişisel nitelikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını ifade etmekte özgür hissetmeleri için cesaretlendirici bir sınıf atmosferi yaratabilir (Fitriah, 2017). Yaratıcı bir şekilde öğretmek, öğrenmeyi daha ilginç, heyecan verici ve etkili hale getirmek için yaratıcı yaklaşımları kullanan öğretmenleri

ifade etmektedir. Gerçekten de öğretmenler çocukların ilgisini çeken materyaller ve yaklaşımlar geliştirmede oldukça yaratıcı olabilmektedirler (Frossard, Barajas & Trifonova, 2012). Yaratıcı öğretmen kavramı temel olarak sınıftaki öğretmenin coşkusu, öğrencilere tanılan özerklik, öğrencilerle yakın ve bireysel bir ilişki ve bilimsel yetenek ile ilişkilendirilebilmektedir (Cropley, 2009). Yaratıcı öğretmen, yaratıcı faaliyetleri pekiştirirken riskleri ve öngörülemeyen durumları teşvik eden kişidir. Süreçte öğrencilerin özgüveni ve öz düzenlemesi de önemlidir. Öğretmen aynı zamanda belirsizlikler karşısında toleranslıdır (Fautley & Savage, 2007).

Bir fabrika paradigması olarak okul, yüzyılı aşkın bir sürede milyarlarca insana verimlilik açısından oldukça etkili olmuştur. Ancak dünya fiziksel girdilere dayanan bir ekonomiden (toprak, sermaye ve emek) entelektüel girdilere ya da insan yaratıcılığına dayalı bir ekonomiye geçmiştir (Florida, 2006). Bu sebeple özgünlük, benzersizlik içeren yaratıcılık kavramı okul fabrika paradigmasının tekdüzelik ve standardizasyonu ile artık uyuşmamaktadır (Pecheanu & Tudorie, 2015). Okulların öğrenme ve öğretme yöntemleri için yeni boyutlar geliştirmesi gerekmektedir. Okullar, ilişkilerin ve her şeyden önce yaratıcı ve büyüleyici bir öğretimin işaret ettiği yeni iletişim yolları ve daha yenilikçi eğitim stratejileri yaratarak öğrencilerin yararına işlevsel bir rol oynamalıdır. Öğrencileri özerklik, sosyallik, eleştirel duyarlılık ve hepsinden önemlisi yaratıcılık konusunda eğitmek, eleştirel bir düşünce geliştirmelerine yardım etmenin bir yoludur (Saliceti, 2015).

Cremin'e (2009) göre yaratıcı öğretim, öğretmenleri öğrenmeyi daha ilginç ve etkili hale getirmeye ve sınıfta yaratıcı yaklaşımları kullanmaya dahil etmektedir. Öğretmenin kişiselliği, kişisel yaratıcılık ve günlük pratikteki tezahürleri ile ilgilidir. Yaratıcı öğretim, öğretmenin günlük faaliyetlerinde kendini gösterir ve öğrencilerin manevi, ahlaki, sosyal ve kültürel alanlarda kişisel gelişimini kolaylaştırmaktadır (Cremin, 2009). Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin paradigmaları, öğrenciler için yaratıcı ortamların belirlenmesi ve geliştirilmesinde hayati öneme sahiptir. Sonuç olarak, yaratıcı bir okulun şu unsurları içermesi gerektiği sonucuna varılmıştır: performans değerlendirme, önyargısız bir ortam, risk alma isteği, demokratik bir yönetim ve asgari bürokrasi, kişisel görüşlerin özgürce ortaya çıkması için destek, yeterli bir iletişim sistemi, hoşgörü, farklı fikir ve deneyimler için açık fikirlilik (Töremen, 2003).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, okul müdürlerinin “yaratıcı öğretmen” ve “yaratıcı okul” kavramları hakkındaki metaforik algılarını tespit etmektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1.Okul müdürlerinin, yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- 2.Okul müdürlerinin, yaratıcı okul kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?

3.Ortak özellikleri bakımından bu düşünceler hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

Bu araştırmayla okul müdürlerinin yaratıcılık konusundaki metaforik algılarını bilmenin, ihtiyaçları, yanlış anlamaları ve hatta önyargıları anlamada ve güçlendirilmesi gereken olumlu inançları ayırt etmede yardımcı olabileceğini söyleyebilmek mümkün olabilir. Yine yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarına ilişkin metaforları değerlendirerek, sınıfta ve okulda yaratıcılığı teşvik etmek için daha iyi uygulamalar oluşturulabilir. Sanchez ve ark.'na (2000) göre öğretmenler çoğu zaman fikirleri, kavramları ve soyut şeyleri açıklamak için metaforları kullanmaktadırlar. Metaforlar zihinsel çağrışımlarımızı yansıtmaları bakımından önemlidir. Kavramlar üzerindeki algılama, anlama ve benzetim biçimimizi ortaya koyan metaforlar, kavramların zihnimizdeki anlaşılma şeklini de yansıttığı söylenebilir (Akan, Yalçın ve Yıldırım, 2014). Metafor, bilinenler yardımıyla bilinmeyeni anlatmak ve bir olgunun benzetmelerinden yola çıkarak olguyu bilinir hale getirilmesini sağlamaktır (Balci, 2003). Lakoff ve Johnson'a (2005) göre ise metafor, bir fenomeni/olguyu başka bir fenomene/olguya göre anlamak ve tecrübe etmektir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel araştırma deseninden olgubilim deseniyle şekillenmiştir. Yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarına ilişkin okul müdürlerinin oluşturdukları metaforları toplamak ve bunları çeşitli kategoriler altında sınıflandırarak algılama biçimlerini ortaya koymak amaçlandığı için araştırmada olgubilim deseni tercih edilmiştir. Olgubilim çalışmalarında katılımcıların doğrudan deneyimlere sahip olması önemli olup (Patton, 2014) temel amacı, bir olguya ilgili kişisel deneyimleri, daha genel bir düzeye çekmektir (Creswell, 2007).

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, Van ilinde görev yapmakta olan 33 okul müdürü ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği, okul müdürleriyle yapılan görüşme sırasında; cevaplarda bireyselliğin korunması; geribildirim mekanizmasının anında işleyebilmesi, değişen koşullara uyum sağlayabilme esnekliği, derinliğine bilgi edinilebilmesi, yanlış anlamaların azaltılması gibi özelliklerinden (Yılmaz 2011) dolayı bu araştırma için uygun görülmüştür. Katılımcılar kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algılarını ortaya çıkarmak için "yaratıcı öğretmen.....gibidir/benzemektedir,

“çünkü.....” ve “yaratıcı okul....gibidir/benzemektedir, çünkü.....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Çapan (2010) metaforun konusu ile kaynağı arasındaki benzerliği daha net bir şekilde ortaya koymak için “gibi” kavramı kullanılmaktadır. Ancak bu araştırmada yapılan benzetmelerde katılımcılardan mantıklı sebepler üretmeleri istenildiği için araştırmada “çünkü” kavramına yer verilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Analiz 4 aşamada gerçekleşmiştir. Kodlama ve ayıklama, örnek metafor derleme, kategori geliştirme ve geçerlik ve güvenilirliği sağlama şeklindedir (Saban, 2008).

Araştırmada geçerlik ve güvenilirlik ölçütleri de sağlanmaya çalışılmıştır. Doğru bilgiye ulaşma konusunda gereken önlemlerin alınması (geçerlik), araştırma sürecini, verileri açık ve ayrıntılı bir biçimde, bir başka araştırmacının değerlendirmesine olanak verecek biçimde tanımlanması (güvenirlik), nitel araştırmanın iki önemli ölçütüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu doğrultuda iki eğitim uzmanına (Eğitim Bilimleri, Ölçme ve Değerlendirme), kavramsal kategorinin ve her kategoriye ait metaforun bulunduğu bir liste verilmiştir. Kategoriler ve içeriğindeki kavramların, kendi aralarında ve diğer kategorilerle anlamlı bir bütün oluşturup oluşturmadığına bakılmıştır. Bulgular iki eğitim uzmanı tarafından gözden geçirilip değerlendirildikten sonra, yaratıcı öğretmene ait 2 metafor (su, ağaç); yaratıcı okula ait 1 metafor (deniz) farklı bir kategoriye yerleştirilerek ilişkilendirmiştir. Sonuçların güvenilirliğini hesaplamak için Miles ve Huberman’ın (1994) güvenilirlik formülü (Güvenirlik = görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) x 100) kullanılmıştır. Patton’a (2002) göre kodlama denetiminde kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 olması beklenmektedir. Bu araştırmada yaratıcı öğretmen metaforuna özgü hesaplanan güvenilirlik oranı, (Güvenirlik=31/(31+2) x100) %94 olarak bulunmuştur. Yine aynı hesaplama yöntemiyle yaratıcı okul metaforunun güvenilirlik oranı (Güvenirlik=32/(32+1) x100) %97 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde okul müdürlerinin “yaratıcı öğretmen” ve “yaratıcı okul” kavramlarına ilişkin üretmiş oldukları metaforlar ve bu metafor imgelerinden oluşturulan kavramsal kategoriler tablolar halinde sunulmuştur. Her kavramsal kategori, katılımcıların yazmış oldukları cümlelerle desteklenerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algılarına ilişkin bulgular

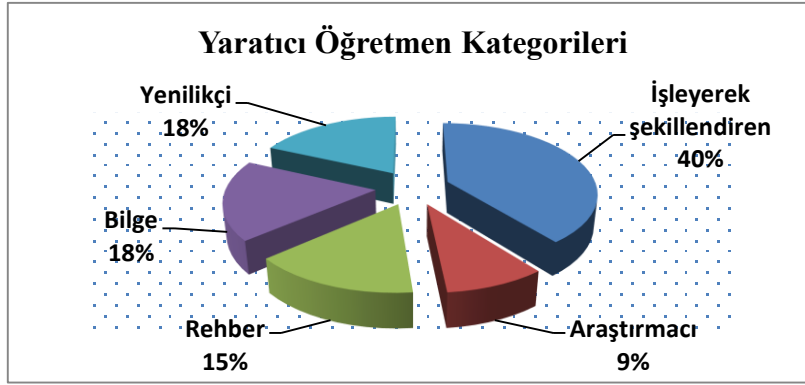
Tablo 1’de, okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforlar yer almaktadır. Okul müdürleri tarafından en fazla kullanılan metaforun “mimar” olduğu

görülmektedir. Bu metaforlar incelendiğinde, yaratıcı öğretmenlerin öğrencilerin farklılıklarını göz önünde bulundurarak, her yönüyle benzersiz ve tek olduklarının farkındalığıyla hayal dünyalarını, zihinsel yapılarını, sosyal yaşamlarını yeniden inşa etmelerine yardımcı olan yegâne yol gösterici olarak düşünüldükleri söylenebilir.

Tablo1. *Yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algular listesi*

Metaforlar	Metaforu Temsil Eden Okul Müdürü Sayısı	Yüzde Oranı (%)
Aşçı	1	3,03
Sanatçı	1	3,03
Mimar	5	15,15
Lamba	1	3,03
Bahçıvan	4	12,12
Şair	1	3,03
Okyanus	1	3,03
Ağaç	2	6,06
Çocuk	1	3,03
Anne	1	3,03
Felsefe	1	3,03
Parmak İzi	1	3,03
Palyaço	1	3,03
Su	1	3,03
Yağmur	1	3,03
İstiridye	1	3,03
Mıknatıs	1	3,03
Akordiyon	1	3,03
Hayali Karakter	1	3,03
Fabrika	1	3,03
Kaşif	1	3,03
Bilge	2	6,06
Şehir	1	3,03
Girişimci	1	3,03

Okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin ürettiği 24 farklı, toplam 33 metafor ortak özellikleri ve kullanım nedenlerine göre incelenerek 5 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin oluşturulan kategoriler

Okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen kavramına ilişkin metaforları 5 kategoride, ayrı ayrı listelenerek tablolar haline getirilmiştir. Oluşturulan her kategori okul müdürlerinin ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

İşleyerek şekillendiren yaratıcı öğretmen

“İşleyerek şekillendiren” yaratıcı öğretmen kategorisinde en çok metaforun bulunduğu kategoridir. Okul müdürlerinin görüşleri incelendiğinde şekillendirmenin yaratıcı öğretmenler için oldukça gerekli ve önemli bir özellik olduğu görülmektedir. Şekillendirmenin yaratıcı öğretmenliğin temeli olarak gören bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

Tablo 2. Şekil veren kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Mimar	“Ne yapacağını önce planlar sonra küçük parçaları bir araya getirir. Nihayetinde güzel bir eser ortaya koyar.”
Aşçı	“Elindeki malzemeyi en iyi şekilde kullanıp değerlendirerek güzel netice almasını bilir.”
Fabrika	“Ham maddeleri işleyerek yeni ürün ortaya koyar.”

Yaratıcı öğretmen bilgeliği

“Bilge” kategorisi en çok ikinci metaforun bulunduğu kategoridir. Bu sonuca bakarak katılımcıların öğretmen yaratıcılığında bilgeliğin önemli olduğunu düşündüklerini söyleyebilmek mümkün olabilir. Bilgelige dair bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 3. Bilge kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Bahçıvan	“Her çiçeğin hangi toprakta ve ne kadar su ile yetişeceğini bilir.”
Okyanus	“Bütün canlılar onda beslenir.”
Lamba	“Bütün farklı beyinlere bilgi saçar.”

Yenilikçi olarak yaratıcı öğretmen

“Yenilikçi” kategorisi en çok ikinci metaforun bulunduğu başka bir kategoridir. Okul müdürlerinin bu sonuç doğrultusunda yenilikçiliğin öğretmen yaratıcılığında önemli olduğunu düşündüklerini söyleyebilmek mümkün olabilir. Yenilikçiliğe dair bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 4. *Yenilikçi kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri*

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Ağaç	“Her mevsim farklı bir renk verip ortamı güzelleştirir.”
Akordeon	“Her tuşunda farklı duygu, farklı ritm olur; dinleyenleri büyüler.”
Mıknatıs	“Öğretmenler ilgi odağı olur ve herkesi dinletir, kendisine bağlar.”

Rehber olarak yaratıcı öğretmen

“Rehber” kategorisi üçüncü düzeyde katılımın olduğu başka bir kategoridir. Yaratıcı öğretmenlerin yol gösterici özelliğine sahip olduklarını söyleyebilmek mümkün olabilir. Rehberliğe dair bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5. *Rehber kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri*

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Şehir	“Her sokak öğrenilmesi gereken yeni deneyimlere açılır ve bu ışıktaki bizlere kılavuzluk eder.”
Bahçıvan	“Öğrenci zihnindeki her bir düşünce nadide bir çiçektir. Yaratıcı öğretmen ise öğrencilerin hayal dünyalarını genişleterek bu nadide çiçeklerin keşfedilmesine kapı aralayan rehber bir botanikçi konumundadır.”
Sanatçı	“Ne yapması gerektiğini bilmediği durumlarda bile estetik bir düşünce ile bizlere yeni rota çizer.”

Araştırmacı olarak yaratıcı öğretmen

“Araştırmacı” kategorisi en az metaforun bulunduğu kategoridir. Bu sonuca bakarak okul müdürlerinin öğretmen yaratıcılığında araştırmacılığın önemli ancak öncelikli olmadığını düşündüklerini söyleyebilmek mümkün olabilir. Araştırmacılığa dair bazı katılımcı görüşleri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 6. Araştırmacı kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Kâşif	“Var olanla yetinmeyerek, dünyada var olduğu halde görünmeyenleri açığa çıkarmaya çalışırlar.”
Girişimci	“Eğitimde yenilikleri takip ederek en faydalı yöntem, teknik ve teknolojileri derslerde kullanır.”
Felsefe	“Sürekli eleştirme ve sorgulama içindedir.”

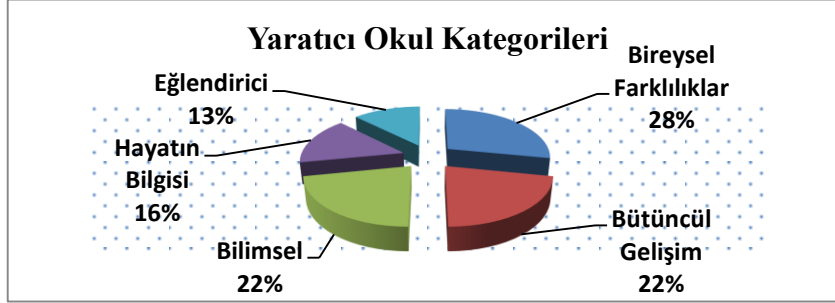
Yaratıcı okul kavramına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algılarına ilişkin bulgular

Tablo 7’de, okul müdürlerinin yaratıcı okul kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforlar yer almaktadır. Okul müdürleri tarafından en fazla kullanılan metaforun “elbise dükkânı” olduğu görülmektedir. Bu metaforlar incelendiğinde, yaratıcı okulun öğrencileri bir bütün olarak geliştirdiği, bireysel farklılık ve isteklerinin dikkate alındığı, eğlenerek öğrenimin gerçekleştiği kısaca hayatın bilgisi becerisinin kazanıldığı yer olarak düşünüldüğü söylenebilir.

Tablo 7. Yaratıcı okul kavramına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algılar listesi

Metaforlar	Metaforu Temsil Eden Okul Müdürü Sayısı	Yüzde Oranı (%)
Orkestra	2	6,06
Örümcek Ağı	1	3,03
Laboratuvar	1	3,03
Toprak	1	3,03
Müze	1	3,03
Kar Tanesi	1	3,03
Tuval	1	3,03
Hayat	1	3,03
Evren	2	6,06
Sirk	1	3,03
Kâşif	2	6,06
Arı Kovanı	1	3,03
Film	1	3,03
Deniz	1	3,03
Orman	1	3,03
Karnaval	1	3,03
Elbise Dükkânı	3	9,09
Kum Havuzu	1	3,03
Su	2	6,06
Bilim	1	3,03
Ülke	1	3,03
Güneş	1	3,03
Hayat	1	3,03
Spor Kompleksi	1	3,03
Tren İstasyonu	1	3,03
Yemek Menüsü	1	3,03

Okul müdürlerinin yaratıcı okul kavramına ilişkin ürettiği 27 farklı, toplam 33 metafor ortak özellikleri ve kullanım nedenlerine göre incelenerek 5 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2. Yaratıcı okul kavramına ilişkin oluşturulan kategoriler

Okul müdürlerinin yaratıcı okul kavramına ilişkin metaforları 5 kategoride, ayrı ayrı listelenerek tablolar haline getirilmiştir. Oluşturulan her kategori okul müdürlerinin ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bireysel farklılık olarak yaratıcı okul

“Bireysel farklılıklar” yaratıcı okul kategorisinde en çok metaforun bulunduğu kategoridir. Okul müdürlerinin görüşleri incelendiğinde bireysel farklılıkların dikkate alındığı, kişisel ilgi ve yetenekler doğrultusunda öğrencilerin yetiştirildiği ortamın yaratıcı okulun temelini oluşturduğu düşüncesi görülmektedir. Bireysel farklılıkları yaratıcı okulun temeli olarak gören bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir:

Tablo 8. Bireysel farklılıklar kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Spor Kompleksi	“Sporda ilgi ve yeteneklere uygun yönlendirme yapıldığı gibi öğrenciler de ilgilerine göre desteklenir.”
Yemek Menüsü	“Kişisel özelliklere, ilgi ve yeteneklere uygun seçenekler sunar.”
Kar Tanesi	“Bütün öğrenciler aynı gibi gözüktükçe de içerisindeki her bir öğrenci birbirine benzemez ve tektir.”

Bütüncül gelişim olarak yaratıcı okul

“Bütüncül gelişim” yaratıcı okul kategorisinde en çok ikinci metaforun bulunduğu kategoridir. Okul müdürlerinin görüşleri incelendiğinde öğrencilerin bir arada uyum içerisinde kişisel, toplumsal ve akademik gelişimlerle bütüncül olarak ilerleme göstereceği ortam olarak yaratıcı okulu düşündükleri söylenebilir. Bütüncül gelişimi yaratıcı okulun temeli olarak gören bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 9. *Bütüncül gelişim kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri*

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Örümcek Ağı	“Okul akademik, toplumsal, kişisel deneyimleri birlikte tasarlayan öğrenci odaklı yapıdır.”
Orkestra	“Birçok farklı özelliğe sahip öğrencileri bir arada uyum içinde geleceğe güzel işler yapmaya hazırlar.”
Orman	“Çünkü öğrencileri yeşertip büyütür.”

Bilimsel olarak yaratıcı okul

“Bilimsel” yaratıcı okul kategorisinde en çok ikinci metaforun bulunduğu başka bir kategoridir. Okul müdürlerinin görüşleri incelendiğinde yaratıcı okulun öğrenmeye açık, merak duygularının canlı tutulduğu, sınırı olmayan bilgilerin kazandırılma yolunun öğretildiği yer olarak görüldüğünü söylemek mümkün olabilir. Bilimselliği yaratıcı okulun temeli olarak gören bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 10. *Bilimsellik kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri*

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Bilim	“Her zaman yeni şeyler öğrenmeye açık olursun.”
Kaşif	“Merak duygularını uyandırır, keşfetmeye doğru hareket eder.”
Evren	“Okullar evren gibi genişleyen, genişledikçe dimağların engin boyutlara ulaşmasını sağlayan bu sayede keşfedilecek birçok noktaya ulaşmasını destekleyen bir yapıdadır.”

Hayatın bilgisi olarak yaratıcı okul

“Hayatın bilgisi” yaratıcı okul kategorisinde üçüncü metaforun bulunduğu başka bir kategoridir. Okul müdürlerinin görüşleri incelendiğinde yaratıcı okulun hayata dair deneyimlerin ve tecrübelerin öğretildiği, gerçek hayatın provası olduğuna dair düşüncelerinin olduğu söylenebilir. Hayatın bilgisini yaratıcı okulun temeli olarak gören bazı katılımcıların görüşleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 11. *Hayatın bilgisi kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri*

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Tiyatro Sahnesi	“Her gösteride denememiz gereken rolleri denememizi sağlar ve bize gerçek hayatın provasını yaptırır.”
Hayat	“Öğrencilere hayatın ilk deneyimlerini ve gerçeklerini öğretir.”
Kaşif	“Her öğrencinin kendisindeki değerleri keşfetmesini ve yaşamın gerçek amacına ulaşmasını sağlar.”

Eğlendirici olarak yaratıcı okul

“Eğlendirici” yaratıcı okul kategorisinde en son sıradaki metaforun bulunduğu bir kategoridir. Bu kategoriye ait görüşler incelendiğinde okul müdürlerinin yaratıcı okul dinamiğinin

yeniliklerle dolu olduğu böylece öğrencilerin severek, isteyerek gittiği ve öğrenirken eğlendiği yer olarak düşünüldüğünü söyleyebilmek mümkün olabilir. Eğlenceyi yaratıcı okul için önemli olduğunu vurgulayan bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 11. Eğlendirici kategorisindeki temalar ve katılımcı görüşleri

Metaforlar	Katılımcı Görüşleri
Karnaval	“Çocuklar karnavallara severek ve isteyerek giderler.”
Kum Havuzu	“Çocuklar eğlenerek hayal güçlerini geliştirirler.”
Sirk	“Sirkte o kadar güzel vakit geçirilir ki, hem çalışanlar hem de izleyiciler çok memnun kalırlar. İzleyiciler sirke gitmek için can atarlar, özellikle de çocuklar.”

Sonuç ve Tartışma

Yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarına ilişkin okul müdürlerinin metaforik algılarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada 33'er metafor oluşturularak toplamda 66 metafor elde edilmiştir. Yaratıcı öğretmen kavramında “mimar”, yaratıcı okul kavramında ise “elbise dükkânı” en çok kullanılan metaforlar olduğu görülmüştür. Bu metaforlara bakıldığında okul müdürlerinin yaratıcı öğretmenlerin öğrencileri biçimlendirerek şekle soktukları; yaratıcı okulun ise öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve beklentilerini göz önünde bulundurarak onların ihtiyaçlarını giderdiklerini belirtmişlerdir.

Yaratıcı öğretmen kavramı okul müdürlerinin metaforik algılarına göre en çok metafordan aza doğru sıralandığında 5 kategoride toplanmıştır. Bunlar; İşleyerek şekillendiren, bilge, yenilikçi, rehber, araştırmacı kategorileridir. Bu kategorilere bakıldığında okul müdürlerinin yaratıcı öğretmenlerin özelliklerinin öncelikli olarak öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarma ve şekillendirme olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bilgeliğin, yenilikçi eğitim modellerini uygulayabilen ve değişime açıklığın, öğrencilerine geleceklerini şekillendirme sürecinde yol gösteren, araştırmacı öğretmenlerin yaratıcı oldukları belirtilmiştir. Fitriah'a (2007) göre öğretmenler, öğrencileri için eğitim deneyimlerini şekillendiren, farklı teknolojiler de dahil olmak üzere daha derin öğrenmeyi zenginleştirecek ve destekleyecek öğrenme araçlarıyla ilgilenmelerine yardımcı olan rehberlerdir. Azevedo (2007), araştırmasında öğretmenin yaratıcılığı teşvik etmedeki eyleminin önemini vurgulamakta; öğrencinin çıkarlarını ve yeteneklerini göz önünde bulundurması gerektiğini belirtmektedir. Yazara göre öğretmenler ayrıca yaratıcı modeller sunarak düşünce açısından esnekliği teşvik etmeli, sınıfta hoş bir atmosfer yaratmalı ve öğrencinin sorumluluğunu, özerkliğini güçlendirmelidir.

Yaratıcı okul kavramı okul müdürlerinin metaforik algılarına göre en çok metafordan aza doğru sıralandığında yine 5 kategoride toplanmıştır. Bunlar: Bireysel farklılıklar, bütüncül gelişim,

bilimsel, hayatın bilgisi, eğlendirici kategorileridir. Okul müdürleri öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurularak zihinsel, bedensel ve ruhsal olarak bütüncül gelişimlerine olanağın sunulduğu; bilimin ve hayatın bilgisinin eğlenceli hale getirerek öğrencilere aktarıldığı okulların yaratıcı okulların özellikleri olduklarını belirtmişlerdir. Alan yazında okullarda çocukluktan yetişkinliğe yaratıcı yeteneklerin nasıl geliştirileceğine dair pek çok öneri mevcuttur. Örneğin (Akt.:Fasko, 2001): Guilford (1967) ve Torrance (1963), yaratıcı düşünme becerilerinin doğrudan öğretim yoluyla geliştirilebileceğini; Karnes ve ark. (1961) ise öğrencilere daha iyi hizmet verebilmek için eğitim programlarının esnek bir şekilde düzenlenmesi gerektiğini önermiştir. Farklı düşünceyi teşvik eden öğretim teknikleri, yaratıcı düşünceyi teşvik etmek için önemlidir (Karnes & ark. 1961). Problem çözme ve problem bulmaya dayalı bireysel görevler de yaratıcılığı teşvik etmektedir (Davis & Rimm, 1985; Karnes & ark., 1961; Subotnik, 1988). Değişime müsait ve farklı düşünceyi modelleyen öğretmenler, öğrencilerde yaratıcılığı teşvik etmede en etkili görünmektedir (Karnes & ark., 1961). Yaratıcılığı teşvik etmek için bireysel ödevler kullanmanın yanı sıra öğretmenler, öğrencilerin grup etkinliklerine katılmalarına yönelik durumlar sağlamalıdır (Davis, 1991; Davis & Rimm, 1985). Bu grup etkinlikleri, yaratıcı düşünme ve akademik performansı arttırmanın yanı sıra, öğrencilere akran kabullünü geliştirme fırsatları da sunmalıdır (Karnes & ark., 1961).

Yaratıcılığın değerlendirilmesi, yaratıcılığın gelişimi için temel bir koşuldur. Okul bağlamında sistemik eylem ve deneyimlerin gerçekleştirilmesi, öğrencinin merakı, hayal gücü, yaratıcılık ve araştırma yapmaya teşvik için öğrencilerin istekli olması beklenmektedir (Cardoso, Malheiro, Rodrigues, Felizardo & Lopes 2015). Okul, düşüncenin kurulduğu ve eğitildiği en iyi eğitim yeri ise, öğrencilere küresel ve birbirine bağlı bir toplumda kendi rollerini ve bakış açılarını anlama ve kendi rollerini oynama becerisini geliştirme şansı vermek esastır. Bu sayede öğrenciler toplumun tüm yönleriyle ilgili karmaşık ilişkileri anlayabilecek ve tartışabilecek, yeni düşünce ve davranış biçimleri kazanabileceklerdir (Saliceti, 2015). Okulların ve ilk eğitimin, insanların daha ileri öğrenme ve çalışma yaşamları için yaratıcı ve yenilikçi kapasitelerinin geliştirilmesinde kilit bir rol oynadığı kabul edilmektedir. Öğretmenler, her çocuğun yaratıcı yeteneklerini geliştirmek ve kolaylaştırmak için olağanüstü fırsatlara sahiptir (Lapeniene & Dumciene (2014).

Çevre (yer) yaratıcılık kavramının önemli öğelerinden biridir. Literatürde eğitim ortamının etkisine bakıldığında, Davies ve ark. (2013), çevrenin sadece öğrencilerin kazanımlarını değil, aynı zamanda öğretmenlerin profesyonelliğinin gelişimini de etkilediği bulgusunu elde etmişlerdir (Akt.,Pecheanu, & Tudorie, 2015). Okul ve özellikle sınıf, sosyal ve bireysel gelişmeyi arttırmak için yaratıcılığı teşvik etmek amacıyla ayrıcalıklı bir bağlam olarak görülmektedir. Okul bağlamında öğretmenler bir bilgi kaynağıdır ancak aynı zamanda stratejileri ve davranışları açısından öğrencileri için uygun bir rol modeli olarak hareket etmektedirler (Cropley, 2009).

Okul öğrenmeyi ilginç ve etkili kılabilmek için yaratıcı yaklaşımları kullanması gerekmektedir. Okuldaki öğrenciler için büyük etki dinamik, takdir edici ve büyüleyici deneyimler elde etmeleridir. Bu sebeple okulun en önemli amaçlarından biri öğrenme deneyimini öğrencilerle alakalı hale getirerek ilginç kılmaktır (Jeffrey ve Craft, 2004). Sungur (1997), öğrencilerin özgürlüğüne izin veren, onları birey olarak kabul eden ve en iyisini yapmaya teşvik eden öğretmenlerin yaratıcılığı teşvik eden öğretmenler olduğunu belirtmiştir. Buna karşılık öğrencileri cesaretlendiren öğretmenler, onları ağır eleştirirken, davranışlarında güvenilmez ve tutarsız olanlar da öğrencilerin yaratıcılığını kısıtlamaktadır (Akt.:Dikici & Soh, 2015). Ken Robinson'a (2009) göre: *"Gerçek şu ki, karşılaştığımız zorluklar göz önüne alındığında, eğitimin yenilenmesi gerekmiyor, dönüştürülmesi gerekiyor. Bu dönüşümün anahtarı eğitimi standartlaştırmak değil, kişiselleştirmek, her çocuğun bireysel yeteneklerini keşfetmeye yönelik bir başarı oluşturmak, öğrencileri öğrenmek istediklerine doğal olarak gerçek tutkularını nerede keşfedebilecekleri bir ortama yerleştirmektir."* (Akt: Pecheanu & Tudorie, 2015)

Sonuç olarak bu araştırmanın bulgularında, metaforlar okul müdürlerinin yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okula ilişkin sahip oldukları kişisel algılarına yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Bu çerçevede ele alındığında okul müdürlerinin öğretmen ve okul yaratıcılığına ilişkin tutumlarının neler olduğu ve zihinlerindeki ideal yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul hakkındaki düşüncelerinin hangi özellikleri taşıdığını metaforlar aracılığıyla elde edilmeye çalışıldığı söylenebilir. Zihinlerde olumlu çağrışımların yapıldığının görüldüğü yaratıcı öğretmen ve yaratıcı okul kavramlarının rollerine ilişkin daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Böylece bu konuya dair bütüncül bir açısı sunulmuş olacaktır.

Kaynakça

- Akan, D., Yalçın, S. ve Yıldırım, İ. (2014). Okul müdürü kavramına ilişkin öğretmenlerin metaforik algıları. *İlköğretim Online*, 13(1), 169-179
- Amabile, T. M., Conti, R. Coon, H. Lazenby, J. ve Herron, M. (1996). Assessing the work environment for creativity. *Academy of Management Journal*, 39(5), 1154-1184. <https://doi.org/10.5465/256995>
- Amabile, T. M. (1997). Motivating creativity in organizations: on doing what you love and loving what you do. *California Management Review*, 40(1), 39-58. <https://doi.org/10.2307/41165921>
- Amabile, T. M. (1998). How to kill creativity. *Harvard Business Review* 5(3), 77-87.
- Azevedo, I. (2007). *Creativity and school career: a study with young people from elementary school* (PhD thesis). Minho's university.
- Azzam, A. M. (2009). Why creativity now? A conversation with Sir Ken Robinson. *Educational Leadership*. 67 (1), 22-26.
- Balay, R. (2010). *Yönetimde yaratıcılık. Yönetimde Yeni Yaklaşımlar* (Edt.Memduhoğlu, H.B. ve Yılmaz, K.). Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical images of school: school perceptions of students, teachers and parents from four selected schools*. Doktora tezi, ODTÜ, Ankara.
- Cardoso, A.P., Malheiro, R., Rodrigues, P., Felizardo, S. ve Lopes, A.(2014). Assessment and creativity stimulus in school context. *Social and Behavioral Sciences* 171, 864–873. doi:10.1016/j.sbspro.2015.01.202
- Cinque M. (2010). *Creative action: theory, training and practice of personal innovation*. Milan: Franco Angeli.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Cropley, A. (1997). Fostering creativity in the classroom: General principles. In M. A. Runco (Ed.), *The Creativity Research Handbook 1*, 83-114.
- Cropley, A. (2009). *Creativity in education and learning – a guide for teachers and educators*. New York: Routledge Falmer.
- Cremin, T. (2009). Creative teachers and creative teaching. In Anthony Wilson (ed), *Creativity in Primary Education*, 2nd ed. (pp. 36-46), Exeter: Learning Matters Ltd.
- Çapan, B. E. (2010). Öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere yönelik metaforik algıları. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (12), 140-154.
- Dikici, A., ve Soh, K. (2015). Indexing creativity fostering teacher behaviour: replication and modification. *Higher Education of Social Science*, 9 (3), 1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.3968/7486>

- Fasko, D. (2001) Education and creativity. *Creativity Research Journal*, 13(3-4), 317-327. https://doi.org/10.1207/S15326934CRJ1334_09
- Fitriah, F. (2017). *Teachers' beliefs about creativity in efl classrooms in indonesian higher education*. Doktora Tezi, University of Canberra, Australia.
- Fitriah, F. (2018). The Role of technology in teachers' creativity development in English teaching practices. *TEFLIN Journal* 29 (2), 177-193. DOI:<http://dx.doi.org/10.15639/teflinjournal.v29i2/177-193>
- Frossard, F., Barajas, M. ve Trifonova, A. (2012). A learner-centred game-design approach: impacts on teachers' creativity. *Digital Education Review* 21, 13-22.
- Fautley, M. ve Savage, J. (2007). *Creativity in secondary education*. Exeter: learning Matters Lda.
- Florida, R. (2006). The flight of the creative class: the new global competition for talent. *Liberal Education*, 92(3), 22-29.
- Harris, A. (2009). Creative leadership developing future leaders. *British Educational Leadership, Management&Administration Society*, 23(1), 9-11. DOI: 10.1177/0892020608099076
- Jeffrey, B. ve Craft, A. (2004). Teaching creativey and teachingfor creativty. *Distinction and relationships. Educational Studies*, 30(1), 77-87. <https://doi.org/10.1080/0305569032000159750>
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar: hayat, anlam ve dil*. (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma Yayınları
- Lapeniene, D. ve Dumciene, A. (2013). Teachers' creativity: different approaches and similar results. *Social and Behavioral Sciences* 116, 279–284. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.01.208
- Memduhoğlu, H. B., Uçar, R. ve Uçar, H. İ. (2017). *Örnek uygulamalarla eğitimde yaratıcılık*. Ankara: Pegem Akademi.
- Memduhoğlu, H. B., Uçar, R. ve Uçar, H. İ. (2019). 2023 eğitim vizyonu perspektifinden eğitimde yaratıcılık. *Yüüncü Yıl Üniversitesi 19-21 Mart Bildiri Kitapçığı*.119-120.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research And Evaluation Methods* (3rd Ed.). London: Sage Publications, Inc.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3.Baskıdan Çeviri) M. Bütün ve S. B. Demir (Çev Ed) Pegem Akademi.
- Pecheanu, I.S.E. ve Tudorie, C.(2014). Initiatives towards an education for creativity. *Social and Behavioral Sciences* 180, 1520 – 1526. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.02.301

- Resnick, M. (2007). Sowing the Seeds for a More Creative Society. *International Society for Technology in Education*, 35(4), 18-22.
- Saliceti, F. (2015). Educate for creativity: new educational strategies. *Social and Behavioral Sciences* 197, 1174 – 1178. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.07.374
- Sanchez, A, Jose, M. B. ve Victor, M. (2000). Desing of virtual reality systems for education. A Cognitive Approach. *Education and Information Technologies* 5 (4).
- Sternberg, R. J. ve Lubart, T. I. (1999). The concept of creativity: Prospects and paradigms. In R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook of creativity* (pp. 3-15). Cambridge: Cambridge University Press
- Rogers, C. R. (1972). Towards a theory of creativity. In P. E. Vernon (Ed.), *Creativity*. Middlesex:Penguin Books.
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 55, 459-496.
- Torrance, E. P., Ball, O. E. ve Safter, H. T. (1992). *Torrance Test of Creative Thinking: Streamlined scoring and interpretation guide for Figural forms A and B*. Bensenville, IL: Scholastic Testing Service.
- Töremen, F. (2003). Creative school and administration. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 3 (1) , 248-25
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, S. (2011). İlköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin birlikte çalışmaya ilişkin algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 1-14.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

School Principals' Metaphoric Perceptions of Creative Teacher and Creative School Concepts

Mevsim Zengin

DOI:10.29299/kefad.2019.20.03.006

[Article Information](#)

Received:10/12/2018 Revised:09/06/2019 Accepted:15/09/2019

Abstract

This study aims to determine school principals' metaphoric perceptions of the concepts of creative teachers and creative schools. This study applied a qualitative research pattern and a phenomenological pattern. The researchers selected a content analysis technique for their data analysis. According to the study's results, a total of 33 metaphors within 5 categories were obtained for school principals' creative teacher concepts, including the categories of "shaping by processing", "wise", "innovative", "guide", and "researcher". When these categories were considered, it was seen that school principals' perceived properties of a creative teacher mainly entail revealing and shaping their students' potential. It was stated that creative teachers had wisdom, which was open to change, and apply innovative education models and guide students to shape their future and be researchers. A total of 33 metaphors within 5 categories were also obtained for creative school concepts; these categories were "individual differences", "holistic development", "scientific", "life knowledge", and "entertaining". School principals stated that creative schools enable holistic mental, physical, and spiritual development by considering students' individual differences and transferring knowledge to students in an entertaining way. Additionally, it was seen that "architect" was the most common metaphor for creative teachers and "cloth shop" was the most common metaphor for the creative school concept.

Keywords: Creative teacher, Creative school, Metaphor, Creativity

Introduction

Rapid technological developments, new manufacturing techniques, and global competition have increased the importance of creativity and innovation. Azzam (2009) stated that creative and critical thinking is the fundamental skill of the 21st century. Memduhoğlu, Uçar, and Uçar (2017) reported that widespread use of information technologies, the increase in intense competition, and the social and economic expectations in almost all fields of life have grown to create new, unique, and different practices in organisational activities, which have led organisations to focus on making different capabilities and the development of creative capacities mandatory.

All innovations start with creative ideas. The successful application of new programmes, new product promotions, or new services depends on individuals or a team with good ideas (Amabile, Conti, Coon, Lazenby, and Herron, 1996). Creativity helps the world to advance, acquire knowledge and culture, and engage in more complex activities. Creativity is a meta-skill that can be applied to different fields such as art, science, technology, and business. Additionally, just like communication or learning skills, creativity is the skill to form an idea (Cinque, 2010). The core of creativity is to generate ideas suitable for all aspects of human activity including science, art, education, business, and daily life. Creativity is the first step of innovation, which is the successful application of this new and appropriate idea. Innovation is extremely important for long-term corporate success. Creative thinking depends on personal characteristics related to dependence (up to a certain level), self-discipline, a tendency to take risks, tolerance of uncertainty, patience against disappointment, and a relative lack of anxiety about social approval. However, creativity skills can be increased by learning techniques to develop cognitive flexibility and intellectual independence and by the application of these techniques (Amabile, 1997). Saliceti (2015) stated that creative thinking is the process of moving teaching beyond what is known and defined it as a process a) from results to process, b) from problem-solving to problem-defining and discovering, c) from definitions/meanings to meaning horizon searchers d) from literal-oriented content to information contextualised with developmental and education psychology, e) from knowing/applying theories to forming hypotheses and theories in a communicative sense characterised with rhetoric, f) from an idea of instrumental language to a more careful vision of creative and productive powers and awareness between thinking/language complexity, and g) from ideas of ordered randomness between teaching and learning to a systematic vision to learn and teach in a reciprocal relationship.

Creativity stems from a rooted passion and it is the willingness to act differently, think differently, try something, make mistakes, and see both micro and macro levels of innovative potential and possibility. Being creative also means the ability to take risks and, in some cases, it requires remaining outside normal or widely accepted reference frameworks. Creative people push

the limits; they look for new ways to see, interpret, understand, and question (Harris, 2009). Stenberg and Lubart (1996) defined creativity as the capability to produce new and beneficial things, while Azzam (2009) defined it as the process of having unique ideas and Torrance (1988) defined it as perceiving challenges, uncovering gaps and missing parts of knowledge, and guessing and creating hypotheses about these guesses. Additionally, this is characterised as facilitating problem-solving at home, at work, and while playing. Rogers (1972) gave examples of drawing, composing a symphony, developing scientific theories, or discovering new human relations as styles of creativity.

As stated above, creative thinking shows people's capacities to combine existing ideas in new forms and how they approach problems and solutions. This skill itself is highly related to personality, as well as how an individual thinks and works (Amabile, 1998). A creative process might start with a spark of a new idea or with an intuition or when coping with a problem; new ideas can be gained in this process. It is not a single event but a process, and real creative processes include creative views and new ideas in addition to critical thinking (Azzam, 2009). To be successful in today's creative society, students need to learn creative thinking, systematic planning, critical analysis, cooperative work, clear communication, repetitive design, and constant learning (Resnick, 2007). When all these definitions are analysed carefully, it can be seen that creativity is fundamentally an effort to generate ideas or processes in the emergence of a product, and efforts for problem solving. In this process, there is no room for what is known, memorised, repeated, usual, and limited (Balay, 2010). Creativity in education involves breaking the rules, questioning what is present and widespread, not being afraid of being different, developing new relationships, offering different perspectives, detecting with description and conducting new trials (Memduhoğlu, Uçar, and Uçar, 2019). In terms of teaching creativity, teachers are the tool for change. They are expected to facilitate independent learning, establish environments to encourage critical and creative thinking, and model behaviours and roles to encourage creativity (Cropley, 1997).

Creativity is the act of changing the world and ourselves. It is about generating new, extraordinary, and appropriate ideas as individuals working together or as groups. It opens the door to service or business processes with new ideas; it is not only about internalising new concepts and approaches, but also systematic efforts to develop these new concepts and approaches (Balay, 2010). Creativity is the key element for pedagogic research. Creative teachers present themselves as models in the classroom and their values and attitudes are important. Personal characteristics like trust, warmth, empathy, enthusiasm, and openness can create an encouraging class atmosphere for students to feel free in expressing their creativity (Fitriah, 2017). Learning in a creative manner involves teachers using creative approaches to make learning more interesting, exciting, and effective. In fact, teachers can be extremely creative to develop materials and approaches that attract children's

attention (Frossard, Barajas, and Trifonova, 2012). Fundamentally, the concepts of a creative teacher can be related to their enthusiasm in the classroom, the autonomy of the students, close and individual relationships with students, and the scientific skills seen in the students (Cropley, 2009). A creative teacher is an individual who reinforces creative activities while encouraging risks and unpredicted circumstances. In this process, students' self-confidence and self-regulation are important, as well. At the same time, the teacher must have tolerance for uncertainties (Fautley and Savage, 2007).

The paradigm of school as a factory has been highly effective for billions of people for more than a century, but the world has transformed from a physical input-based economy (land, capital, and labour) to intellectual input or a human creativity-based economy (Florida, 2006). Therefore, the concept of creativity that includes uniqueness and individuality no longer fits with the monotony and standardisation of the school factory paradigm (Pecheanu and Tudorie, 2015). In schools, new dimensions are developed for learning and teaching methods. Schools play a functional role for students to benefit by creating new communication methods and more innovative education strategies, indicated by relationships and especially creative and impressive teaching. Educating students in autonomy, sociality, critical sensitivity, and, most importantly, creativity is one of the ways to help them develop critical thinking (Saliceti, 2015).

According to Cremin (2009), creative teaching enables teachers to make teaching more interesting and effective and allows them to include creative approaches in the classroom. Teachers' individuality is related to reflection of their personal creativity and daily practices. Creative teaching is visible in teachers' daily activities and facilitates students' spiritual, ethical, social, and cultural personal development (Cremin, 2009). School principals' and teachers' paradigms are vital to determine and develop a creative environment for students. As a result, it was concluded that a creative school must possess the following elements: performance assessment, an environment without prejudice, a willingness to take risks, democratic management and minimal bureaucracy, support to freely explore individual views, a sufficient communication system, tolerance, and open-mindedness for different ideas and experiences (Töremen, 2003).

Study purpose and importance

This study determines school principals' metaphoric perceptions of the concepts of "creative teacher" and "creative school". Based on that general goal, this study aims to find answers to the following questions:

1. What are school principals' metaphors for the "creative teacher" concept?
2. What are school principals' metaphors for the "creative school" concept?

3. In terms of common properties, how can these opinions be organised within conceptual categories?

With this study, it is hoped that knowledge about school principals' metaphoric perceptions of creativity can help alleviate misunderstandings and prejudices and distinguish positive beliefs that should be strengthened. By analysing metaphors for the concepts of creative teachers and creative schools, it is possible to form better practices to encourage creativity in class and at school. According to Sanchez et al. (2000), teachers frequently use metaphors to explain ideas, concepts, and abstract things. Metaphors are important in terms of the reflection of mental associations. It could be stated that metaphors that show a way of perception, understanding, and analogies of concepts reflect how these concepts are understood in our minds (Akan, Yalçın, and Yıldırım, 2014). A metaphor explains the unknown with the help of what is known and makes a phenomenon familiar based on analogies for the phenomenon (Balci, 2003). According to Lakoff and Johnson (2005), a metaphor is to understand and experience a phenomenon/fact with another phenomenon/fact.

Method

Study Pattern

This study has a phenomenological pattern among qualitative study patterns. In this study, which aims to collect school principals' metaphors for the concepts of "creative teacher" and "creative school" and to reflect perception styles by classifying them within various categories, a phenomenological pattern was selected. In phenomenological studies, the direct experience of the participants is important (Patton, 2014), and the main purpose of these studies is to take a personal experience related to a phenomenon to a more general level (Creswell, 2007).

Study Group

In this study, semi-structured interviews were held with 33 school principals in the city of Van. A semi-structured interview technique was found suitable for this study as this technique enabled the school principals to preserve the individuality of their answers, allows for an instant feedback mechanism, has the flexibility to fit changing conditions, obtains in-depth knowledge, and decreases misunderstandings (Yılmaz, 2011). Participants were selected with the convenience sampling method.

Data Collection and Analysis

The study asked school principals to complete sentences like "a creative teacher is like .... , because ....." and "a creative school is like ....., because ....." to uncover the school principals' metaphoric perceptions of the creative teacher and creative school concepts. Çapan (2010) used the "like" concept to clearly express the similarities between a metaphor topic and its source. However,

since rational reasons were asked of participants in this study, the “because” concept was not included. Content analysis was applied for data analysis. Content analysis combines and interprets similar data around certain concepts and themes (Yıldırım and Şimşek, 2013). Analysis was conducted at 4 levels. These were coding and sorting, sample metaphor compilation, category development, and validity and reliability (Saban, 2008).

This study tried to meet validity and reliability criteria. Necessary precautions to reach correct information (validity) and define the research process and data in a clear and detailed way to enable assessment by another researcher (reliability) are two important criteria for a qualitative study (Yıldırım and Şimşek, 2013). Expert opinion was consulted for study reliability. In this sense, two education experts (education science, measurement and assessment) were given a list of conceptual categories and metaphors for each category. Content integrity for categories and the concepts in these categories were considered within and across categories. After the findings were assessed and evaluated by the two education experts, 2 metaphors for creative teachers (water, tree) and 1 metaphor for creative schools (sea) were associated with a different category. To calculate the reliability of the results, the reliability formula of Miles and Huberman (1994) ($\text{Reliability} = \frac{\text{agreement}}{(\text{agreement} + \text{disagreement}) \times 100}$) was adopted. According to Patton (2002), agreement between coders in a coding audit is expected to be at least 80%. In this study, the creative teacher metaphor reliability ratio was found as ($\text{Reliability} = \frac{31}{(31 + 2) \times 100}$) = 94%. Again with the same calculation, the creative school metaphor reliability ratio was found as ($\text{Reliability} = \frac{32}{(32 + 1) \times 100}$) = 97%.

Findings

In this section, school principals’ metaphors for “creative teacher” and “creative school” concepts and conceptual categories formed by these metaphors are presented as tables. Each conceptual category was tried to be explained by supporting it with participants’ statements.

Findings for School Principals’ Metaphoric Perceptions of the Creative Teacher Concept

Table 1 presents the school principals’ metaphors for the creative teacher concept. The most common metaphor used by school principals was “architect”. When metaphors were analysed and when creative teachers’ differences from students were considered, with the awareness of being different in every aspect and uniqueness, it could be stated that they are the only guide to help rebuild imagination, mental structures, and social lives.

Table 1. List of school principals' metaphoric perceptions of the creative teacher concept

Metaphors	The number of school principals using the metaphor	Percent
Cook	1	3.03
Artist	1	3.03
Architect	5	15.15
Lamp	1	3.03
Gardener	4	12.12
Poet	1	3.03
Ocean	1	3.03
Tree	2	6.06
Child	1	3.03
Mother	1	3.03
Philosophy	1	3.03
Fingerprint	1	3.03
Clown	1	3.03
Water	1	3.03
Rain	1	3.03
Oyster	1	3.03
Magnet	1	3.03
Accordion	1	3.03
Fictional character	1	3.03
Factory	1	3.03
Discoverer	1	3.03
Wise man	2	6.06
City	1	3.03
Entrepreneur	1	3.03

A total of 33 metaphors comprising 24 different metaphors for the creative teacher concept were collected from the school principals within 5 different categories after analysing them for common properties and reasons for usage. These categories are given in Figure 1.

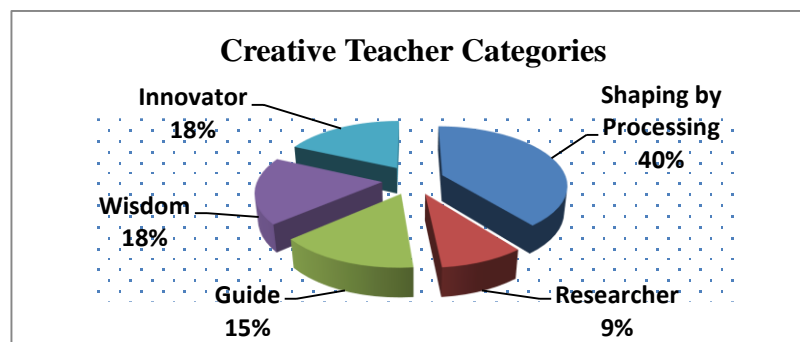

Figure 1. Categories created for creative teacher concept

School principals' metaphors for the creative teacher concept are separately listed in tables within the 5 established categories. Each category includes direct quotations from the school principals' statements.

“Shaping by processing” creative teacher

The “shaping by processing” creative teacher category had the highest number of metaphors. When school principals’ views are analysed, it is seen that shaping was a necessary and important property for creative teachers. Some participants’ views on shaping as the basis for creative teaching are given below.

Table 2. *Themes and participants’ views for the shaping category*

Metaphors	Participants’ Views
Architect	“Plans what to do beforehand and combines small pieces. At the end, s/he presents a beautiful work.”
Cook	“Uses his/her materials in the best way possible and knows how to have a beautiful result.”
Factory	“Processes raw materials and produces a new product.”

Creative teacher’s wisdom

The “wisdom” category had the second most metaphors. When the results are considered, it is possible to state that participants believed that wisdom is important in teacher creativity. Some participants’ views on wisdom are presented below.

Table 3. *Themes and participants’ views for the wisdom category*

Metaphors	Participants’ Views
Gardener	“S/he knows which soil and how much water a flower needs.”
Ocean	“All living beings are fed in him/her.”
Lamp	“Scatters knowledge to all different minds.”

Creative teacher as innovator

The “innovator” category was tied for the second highest number of metaphors. Based on these results of the school principals, it is possible to state that they believe that innovation is important in teacher creativity. Some participants’ views on innovators are presented below.

Table 4. *Themes and participants’ views for the innovator category*

Metaphors	Participants’ Views
Tree	“They give different colours in every season and make the environment beautiful.”
Accordion	“They have different emotions and rhythms in every key; they dazzle their listeners.”
Magnet	“Teachers are the centre of attention and make everyone listen to them; they connect everyone to them.”

Creative teacher as guide

The “guide” category had the third highest level of agreement. It is possible that creative teachers have the property of being a guide. Some participants’ views on guides are presented below.

Table 5. *Themes and participants’ views for the guide category*

Metaphors	Participants’ Views
City	“Each street opens to a new experience that needs to be learned and this light guides us.”
Gardener	“Each thought in a student’s mind is a rare flower. A creative teacher is a guiding gardener to expand students’ imagination and to open the door to discover this rare flower.”
Artist	“S/he draws new routes aesthetically even though s/he does not know what to do.”

Creative teacher as researcher

The “researcher” category contained the fewest metaphors. When the results are considered, it is possible to state that participants believed that being a researcher is not a priority in teachers’ creativity. Some participants’ views on researchers are presented below.

Table 6. *Themes and participants’ views for the researcher category*

Metaphors	Participants’ Views
Discoverer	“They do not settle for what there is and they try to uncover the invisible.”
Entrepreneur	“They follow innovation in education and use the most beneficial methods, techniques, and technologies in their class.”
Philosophy	“S/he is in constant criticism and questioning.”

Findings for School Principals’ Metaphoric Perceptions of the Creative School Concept

Table 7 presents the school principals’ metaphors for the creative school concept. The most common metaphor used by school principals was “cloth shop”. When these metaphors are analysed, it is possible to say that a creative school develops students as a whole, considers individual differences and demands, teaches with entertainment, or, in short, is a place where life knowledge skills are gained.

Table 7. List of school principals' metaphoric perceptions of the creative school concept

Metaphors	The number of school principals using the metaphor	Percent (%)
Orchestra	2	6.06
Spider web	1	3.03
Laboratory	1	3.03
Soil	1	3.03
Museum	1	3.03
Snow flake	1	3.03
Canvas	1	3.03
Life	1	3.03
Universe	2	6.06
Circus	1	3.03
Discoverer	2	6.06
Bee hive	1	3.03
Film	1	3.03
Sea	1	3.03
Forest	1	3.03
Carnival	1	3.03
Cloth shop	3	9.09
Sand box	1	3.03
Water	2	6.06
Science	1	3.03
Country	1	3.03
Sun	1	3.03
Life	1	3.03
Sports complex	1	3.03
Train station	1	3.03
Food menu	1	3.03
Theatre stage	1	3.03

A total of 33 metaphors comprising 27 different metaphors for the creative school concept were collected from the school principals within 5 different categories after analysing them for common properties and reasons for usage. These categories are given in Figure 2.

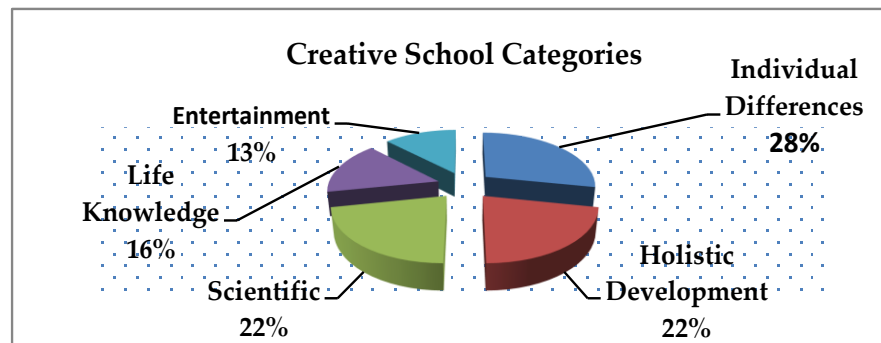

Figure 2. Categories created for the creative school concept

School principals' metaphors for the concept of creative schools are separately listed in tables according to these 5 categories. Each category contains direct quotations from school principals' statements.

Creative school as individual differences

The "individual differences" creative school category had the highest number of metaphors. When school principals' views are analysed, it is seen that there was a view of individual differences being considered and an environment where students were supported as the foundation of a creative school based on individual interests and skills. Some participants' views about seeing individual differences as the basis for a creative school are given below.

Table 8. Themes and participants' views for the individual differences category

Metaphors	Participants' Views
Sports complex	"Students are supported in their interests just as students are guided in sports according to their interests and talents."
Food menu	"Offers options suitable for personal properties, interests, and skills."
Snowflake	"Although all students look the same, each student is unique and different."

Creative school as holistic development

The "holistic development" creative school category was tied for the highest number of metaphors. When school principals' views are analysed, it is possible to state that a creative school is one where students can show cohesive holistic development in personal, social, and academic matters. Some participants' views describing holistic development as the basis for a creative school are given below.

Table 9. *Themes and participants' views for the holistic development category*

Metaphors	Participants' Views
Spider web	"School is a student-centric structure that designs academic, social, and individual experiences."
Orchestra	"Students with different characteristics are ready to do good jobs in the future with harmony."
Woods	"Because students thrive and grow."

Creative school as scientific

The "scientific" category had the second highest number of metaphors. When school principals' views are analysed, it is possible to state that a creative school is open to learning, keeps interests alive, and is a place where methods to teach unlimited knowledge can be learned. Some participants' views on the scientific basis for creative schools are given below.

Table 10. *Themes and participants' views for the scientific category*

Metaphors	Participants' Views
Science	"You are always open to learning new things."
Discoverer	"It raises interests and moves towards discovery."
Universe	"Schools are structures that expand like the universe, help younger generations to reach broad dimensions, and thus support them to reach multiple points to be discovered."

Creative school as life knowledge

The "life knowledge" category for creative schools had the third highest number of metaphors. When school principals' views are analysed, it is possible to state that creative teachers possess experience and knowledge about life and they can practice in real life. Some participants' views on life knowledge as the basis for creative schools are given below.

Table 11. *Themes and participants' views for the life knowledge category*

Metaphors	Participants' Views
Theatre stage	"It enables us to try new roles in every show that we need to try and rehearse for real life."
Life	"Teaches first experiences and realities of life to students."
Discoverer	"Helps all students to discover their values and helps them reach the real purpose of life."

Creative school as entertainment

The "entertainment" category for creative schools had the fewest metaphors. When views in this category are analysed, it is possible to say that school principals believed that the dynamics of creative schools are full of innovations and they are entertaining places where students go with joy

and love, and have fun while learning. Some participants' views that emphasise entertainment as important for a creative school are given below.

Table 11. *Themes and participants' views for the entertainment category*

Metaphors	Participants' Views
Carnival	"Children go to a carnival with joy and desire."
Sand box	"Children can have fun and their imagination develops."
Circus	"They spend so much good time in the circus that both workers and the audience are extremely satisfied." "The audience, especially children, are willing to go to the circus."

Findings and Discussion

In this study conducted to identify school principals' metaphoric perceptions of the concepts of creative teachers and creative schools, 33 metaphors were given for each concept and a total of 66 metaphors were obtained. "Architect" is the most common metaphor for creative teachers and "cloth shop" is the most common metaphor for the concept of creative schools. When these metaphors were considered, it was determined that school principals defined creative teachers as shaping students and defined a creative school as considering students' individual differences and expectations and meeting their needs.

The concept of creative teachers was described within 5 categories, whereby school principals' metaphoric perceptions were ranked from the highest number of metaphors to the lowest. These were the "shaping by processing", "wisdom", "innovator", "guide", and "researcher" categories. When these categories were considered, it was seen that school principals' perceived properties of a creative teacher mainly entail revealing and shaping their students' potential. It was stated that creative teachers had wisdom, which was open to change, and apply innovative education models and guide students to shape their future and be researchers. According to Fitriah (2007), teachers are guides who shape educational experiences for students, enrich deeper learning including different technologies, and help students to be interested with supportive learning tools. Azevedo (2007) emphasised the importance of teachers' actions to encourage creativity and stated that students' interests and talents must be considered. According to that author, teachers also need to offer creative models, encourage flexibility for thought, create a pleasant atmosphere in the classroom, and strengthen students' responsibility and autonomy.

The concept of creative schools was also described within 5 categories, whereby school principals' metaphoric perceptions were ranked from the highest number of metaphors to the lowest. These were the "individual differences", "holistic development", "scientific", "life knowledge," and "entertainment" categories. School principals stated that creative schools enable holistic mental,

physical, and spiritual development by considering students' individual differences and transferring knowledge to students in an entertaining way. In the literature, there are recommendations about how to develop creative skills from childhood to adulthood. For example, as described by Fasko (2001) Guilford (1967) and Torrance (1963) suggested that creative thinking skills can be developed with direct teaching, whereas Karnes et al. (1961) suggested that education programmes should be organised more flexibly to offer better service. Teaching techniques that encourage different ideas are important to encourage creative thinking (Karnes et al., 1961). Problem-solving and problem-based individual tasks also encourage creativity (Davis and Rimm, 1985; Karnes et al., 1961; Subotnik, 1988). Teachers who are open to change and model different ideas seem to be the most effective to encourage creativity in students (Karnes et al., 1961). In addition to using individual tasks to encourage creativity, teachers also guide students to participate in group activities (Davis, 1991; Davis and Rimm, 1985). These group activities should increase creative thinking and academic performance as well as developing students' peer acceptance (Karnes et al., 1961).

Assessment of creativity is the basic condition for the development of creativity. In the school context, systemic actions and experiences, students' interests, imagination, and students' willingness for creativity and research are expected (Cardoso, Malheiro, Rodrigues, Felizardo, and Lopes 2015). If school is the best educational environment where ideas are formed, students should be given the chance to understand their own roles and perspectives in a global and connected society and develop their own role-playing skills. Thus, students can understand and discuss all complex relationships related with society and gain new thinking and behaviour styles (Saliceti, 2015). It is accepted that schools and early education play a key role in developing the creative and innovative capacity of humans for more advanced learning and work life. Teachers have extraordinary opportunities to develop and facilitate each child's creative skills (Lapeniene and Dumciene, 2014).

Environment (space) is another important factor of the creativity concept. Considering the effect of the educational environment in the literature, Davies et al. (2013) found that environment affected not only students' gains but also teachers' professional development (Pecheanu and Tudorie, 2015). Schools, and especially classrooms, are seen as a privileged context to encourage creativity to increase social and individual development. Within the school context, teachers are a source of knowledge; however, teachers also act as suitable role models for students in terms of strategies and behaviours (Cropley, 2009).

Schools need to use creative approaches to make learning interesting and effective. The largest impacts on students in schools are achieved with dynamic, appreciated, and appealing experiences. Therefore, one of the most important purposes of school is to make the learning experience student-focused and interesting (Jeffrey and Craft, 2004). Sungur (1997) stated that teachers

who allow students freedom, accept them as individuals, and encourage them to do their best are teachers encouraging creativity. On the other hand, while teachers who encourage students may also criticise them harshly, teachers with unreliable and inconsistent behaviours limit students' creativity (cited by Dikici and Soh, 2015). According to Ken Robinson (2009) *"In fact, when the challenges we face are considered, education must be transformed not renewed. The key for such transformation is personalisation rather than standardisation, creating a success to discover individual skills of each child and placing students in an environment where they can discover what they want to learn and their real passions."* (cited by Pecheanu and Tudorie, 2015).

In conclusion, this study's findings present important information about school principals' personal perceptions of creative teachers and creative schools by using metaphors. Within this framework, it is possible to say that the metaphors were selected to understand school principals' attitudes towards teacher and school creativity, with the properties of an ideal creative teacher and creative school in their minds. There is a need for more research on the roles of creative teachers and creative schools where positive associations are seen. Thus, a more holistic perspective can be provided on this topic.

References

- Akan, D., Yalçın, S., and Yıldırım, İ.(2014). Metaphoric perceptions of teachers about the concept of school principal. *Elementary School Online*, 13(1), 169-179
- Amabile, T.M., Conti, R. Coon, H. Lazenby, J., and Herron, M. (1996). Assessing the work environment for creativity. *Academy of Management Journal*, 39(5), 1154-1184. <https://doi.org/10.5465/256995>
- Amabile, T.M. (1997). Motivating creativity in organizations: on doing what you love and loving what you do. *California Management Review*, 40(1), 39-58. <https://doi.org/10.2307/41165921>
- Amabile, T.M. (1998). How to kill creativity. *Harvard Business Review* 5(3), 77-87.
- Azevedo, I. (2007). *Creativity and school career: a study with young people from elementary school* (PhD thesis). Minho's University.
- Azzam, A. M. (2009). Why creativity now? A conversation with Sir Ken Robinson. *Educational Leadership*. 67 (1), 22-26.
- Balay, R.(2010). Creativity in management. *New Approaches in Management* (Edt.Memduhoğlu, H.B., Yılmaz, K.). Ankara: Pegem Publishing
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical images of school: school perceptions of students, teachers and parents from four selected schools*. Thesis, ODTÜ, Ankara.
- Cardoso, A.P., Malheiro, R., Rodrigues, P., Felizardo, S., and Lopes, A. (2014). Assessment and creativity stimulus in school context. *Social and Behavioral Sciences* 171, 864–873. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.01.202
- Cinque M. (2010). *Creative action: theory, training and practice of personal innovation*. Milan: Franco Angeli.
- Creswell, J.W. (2014). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Cropley, A. (1997). Fostering creativity in the classroom: General principles. In M. A. Runco (Ed.), *The Creativity Research Handbook 1*, 83-114.
- Cropley, A. (2009). *Creativity in education and learning – a guide for teachers and educators*. New York: Routledge Falmer.
- Cremin, T. (2009). Creative teachers and creative teaching. In Anthony Wilson (ed), *Creativity in Primary Education*, 2nd ed. (pp. 36-46), Exeter: Learning Matters Ltd.
- Çapan, B.E. (2010). Pre-service teachers' metaphoric perceptions of gifted students. *International Journal of Social Sciences*, 3 (12), 140-154.

- Dikici, A., and Soh, K. (2015). Indexing creativity fostering teacher behaviour: replication and modification. *Higher Education of Social Science*, 9 (3), 1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.3968/7486>
- Fasko, D. (2001) Education and creativity. *Creativity Research Journal*, 13(3-4), 317-327. https://doi.org/10.1207/S15326934CRJ1334_09
- Fitriah, F. (2017). *Teachers' beliefs about creativity in efl classrooms in indonesian higher education*. Thesis, University of Canberra, Australia.
- Fitriah, F. (2018). The Role of technology in teachers' creativity development in English teaching practices. *TEFLIN Journal* 29 (2), 177-193. DOI:<http://dx.doi.org/10.15639/teflinjournal.v29i2/177-193>
- Frossard, F., Barajas, M., and Trifonova, A. (2012). A learner-centred game-design approach: impacts on teachers' creativity. *Digital Education Review* 21, 13-22.
- Fautley, M and Savage, J. (2007). *Creativity in secondary education*. Exeter: learning Matters Lda.
- Florida, R. (2006). The flight of the creative class: the new global competition for talent. *Liberal Education*, 92(3), 22-29.
- Harris, A. (2009). Creative leadership developing future leaders. *British Educational Leadership, Management & Administration Society*, 23(1), 9-11. DOI: 10.1177/0892020608099076
- Jeffrey, B. and Craft, A. (2004). Teaching creatively and teaching for creativity. *Distinction and relationships. Educational Studies*, 30(1), 77-87. <https://doi.org/10.1080/0305569032000159750>
- Lakoff, G., and Johnson, M. (2005). *Metaphors: life, meaning and language*. (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma Publishing
- Lapeniene, D. and Dumciene, A. (2013). Teachers' creativity: different approaches and similar results. *Social and Behavioral Sciences* 116, 279-284. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.01.208
- Memduhoğlu, H.B., Uçar, R., and Uçar, H.İ. (2017). *Creativity in education with sample applications*. Ankara: Pegem Akademi
- Memduhoğlu, H.B., Uçar, R., and Uçar, H.İ. (2019). Creativity in education from the perspective of 2023 education vision. *Yüzyüncü Yıl University 19-21 March Proceedings Booklet*.119-120.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M.(1994).*Qualitative data analysis*.Thousand Oaks, CA: Sage
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative Research And Evaluation Methods* (3rd Ed.). London: Sage Publications, Inc.
- Patton, M.Q. (2014). *Qualitative research and evaluation methods* (3. Translation) M. Bütün ve S. B. Demir (Çev Ed) Pegem Akademi Publishing

- Pecheanu, I.S.E. and Tudorie, C.(2014). Initiatives towards an education for creativity. *Social and Behavioral Sciences* 180, 1520 – 1526. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.02.301
- Resnick, M. (2007). Sowing the Seeds for a More Creative Society. *International Society for Technology in Education*, 35(4), 18–22.
- Saliceti, F.(2015). Educate for creativity: new educational strategies. *Social and Behavioral Sciences* 197, 1174 – 1178. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.07.374
- Sanchez, A, Jose, M. B., and Victor, M. (2000). Desing of virtual reality systems for education. A Cognitive Approach. *Education and Information Technologies* 5 (4).
- Sternberg, R. J., and Lubart, T. I. (1999). The concept of creativity: Prospects and paradigms. In R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook of creativity* (pp. 3-15). Cambridge: Cambridge University Press
- Rogers, C. R. (1972). Towards a theory of creativity. In P. E. Vernon (Ed.), *Creativity*. Middlesex:Penguin Books.
- Saban, A. (2008). Metaphors of School. *Educational Administration in Theory and Practice* 55, 459-496.
- Torrance, E. P., Ball, O. E., and Safter, H. T. (1992). *Torrance Test of Creative Thinking: Streamlined scoring and interpretation guide for Figural forms A and B*. Bensenville, IL: Scholastic Testing Service.
- Töremen, F.(2003). Creative school and administration. *Educational Sciences in Theory and Practice* 3 (1) , 248-25
- Yıldırım, A., and Şimşek, H. (2013). Metaphors of School. *Educational Administration in Theory and Practice*. Ankara: Seçkin Publishing.
- Yılmaz, S.(2011). Perceptions of fourth grade students about working together. *Ahi Evran University Journal of Education Faculty*, 12(1), 1-14.